Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) tieteelliset neuvot Itämeren kalakantojen TAC:eista vuodelle 2023 (E 72/2022 vp)

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen 9.6.2022

- MMM lausunto

MMM/LVO
Risto Lampinen

Tausta ja prosessi

Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo vuoden 2023 Itämeren kalastusmahdollisuuksista saatiin kaikkien kalakantojen osalta 31.5.2022.

Itämeren alueellistamiselin BALTFISH kokoontuu 29.-30.6.2022 Latvian puheenjohdolla ja se käsittelee myös vuoden 2023 kalastusmahdollisuuksia koskevia ICES-neuvoja.

Varsinainen komission ehdotus Itämeren vuoden 2023 kalastusmahdollisuuksista annetaan elo-syyskuun vaihteessa ja lopullisen päätöksen asiassa tekee maatalous- ja kalastusneuvosto 17.-18.10.2022.

Eduskunnan kanssa sovitun menettelyn mukaisesti valtioneuvosto lähettää tässä vaiheessa E-kirjeen, jotta Eduskunta voi muodostaa Suomen kannan riittävän varhaisessa vaiheessa jo ICESin neuvon perusteella.

Aikainen kannanmuodostus mahdollistaa sen, että Suomi pystyy ennakkovaikuttamaan tehokkaasti erityisesti komissioon, ennen kuin se alkaa valmistella omaa asetusehdotustaan BALTFISH-käsittelyn jälkeen.

Suomen lopullinen kanta muodostetaan, kun komissio on antanut asetusehdotuksensa.

Valtioneuvoston kanta

Perusperiaatteet

Kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) noudattaminen EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee vahvistaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantojen monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Valtioneuvoston kanta

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES toistaa vuotta 2022 koskeneen neuvonsa: sekä kaupallisen että vapaa-ajan kalastuksen lohisaaliin meren sekakantakalastuksessa tulisi olla nolla kalaa myös vuonna 2023. Pohjoisella Itämerellä, Ahvenanmerellä, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella (59°30´N pohjoispuolella) voidaan kuitenkin kalastaa kohdennetusti enintään 75 000 lohta neljän merimailin sisäpuolella kutuvaelluksen aikana (touko-elokuu).

ICES:n neuvon perusteella lohen sekakantakalastus Itämeren pääaltaalla leveyspiirin 59°30´N eteläpuolella tulisi edelleen pitää kiellettynä heikkojen lohikantojen elvyttämiseksi. Kielto koskisi myös alueella harjoitettavaa lohen vapaa-ajankalastusta. Vuodelle 2022 tehtiin tätä koskeva ratkaisu, mutta lohen vapaa-ajankalastuksessa sallittiin yhden eväleikatun lohen pitäminen kalastajaa ja päivää kohden. Suomi pitää tieteellisen neuvon mukaisen kalastuskiellon asettamista Itämeren pääaltaalle erittäin tärkeänä.

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaista ratkaisua vuodelle 2023 siten, että lohisaalis on Pohjoisella Itämerellä enintään 75 000 lohta. Vähimmäisratkaisuna voidaan kuitenkin hyväksyä vuonna 2021 hyväksytty järjestely, jonka mukaan kaupalliselle kalastukselle asetettiin 63 811 lohen TAC ja muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuivat siirtämään hyödyttömiksi tulleet lohikiintiönsä Suomelle (ja Ruotsille).

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot valvovat edelleen, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja että lohenkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatetaan.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma.

Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Valtioneuvoston kanta

Suomenlahden lohen TAC

ICES:n neuvo on ennallaan ja sen mukaan kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 11 800 lohta. Tästä määrästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien sekä vapautettujen alamittaisten (kuolleet) lohien määrä ja arvioitu raportoimaton saalis sekä Venäjän osuus (9,3 %).

Suomi kannattaa Suomenlahden lohen TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon mukaisesti kuluvan vuoden tasolle 9 455 loheksi.

Pohjanlahden silakan TAC vuonna 2023

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin alarajasta pistearvoon saakka (vaihteluväli 0,206 – 0,272, pistearvo 0,271) perusteella siten, että TAC olisi vähintään 80 047 tonnia ja enintään 102 719 tonnia (-28 % - -7,4 %).

Valtioneuvoston kanta

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälillä alarajasta pistearvoon saakka (vaihteluväli 0,15 – 0,26, pistearvon 0,21) siten, että TAC olisi vähintään 70 130 tonnia ja enintään 95 643 tonnia.

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin (0,24 – 0,38) perusteella siten, että otetaan huomioon pääaltaan ja Riianlahden välinen vaellus.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja MSY-pistearvon 0,31 (vaihteluväli 0,22 – 0,41) perusteella siten, että TAC olisi 249 237 tonnia. TAC:n tasossa tulee ottaa huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 224 113 tonnia (- 11 %).

Valtioneuvoston kanta

Itäisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvoa siitä, että turskan kohdennetulle kalastukselle ei aseteta TAC:ia. Muussa kuin turskan kalastuksessa saatavalle turskan sivusaaliille olisi vahvistettava noin 600 tonnin TAC. Suomi myös kannattaa nykyistä kuturauhoitusta (touko-elokuu) ja vapaa-ajankalastuksen kieltämistä turskan pääasiallisilla esiintymisalueilla.

Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida. Vaihtoehtoisesti tulee sallia turskaan kohdentuva pienimuotoinen kalastus alle 12 metrin pituisilla muita kuin trooleja käyttävillä kalastusaluksilla läntisen silakan vuotta 2022 koskevan ratkaisun mukaisesti.

Lisäksi Suomen kannalta on tärkeää, että jäsenvaltiot uudestaan sitoutuvat turskaa koskeviin kiintiövaihtoihin niin, että turska ei muodostu pullonkaulalajiksi niille jäsenvaltioille, joiden turskakiintiöt ovat pienet.

Valtioneuvoston kanta

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon perusteella siten, että kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen yhteissaalis olisi enintään 943 tonnia. Kohdennettu kalastus ja kalastuskuolevuus on syytä pitää mahdollisimman alhaisella tasolla.

Meritaimen

Suomi kannattaa sitä, että meritaimenen kalastuskieltoa jatketaan myös vuonna 2023 neljää meripeninkulmaa kauempana perusviivoilta mitattuna.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia ratkaisuja, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävän kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

EU-17-jaosto 7.6.2022

- Jaosto tuki yksimielisesti Valtioneuvoston kantaa, joka perustuu kaikilta osin ICESin tieteelliseen neuvoon ja Itämeren turskan, kilohailin ja silakan monivuotiseen suunnitelman noudattamiseen.
- Pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta todettiin, että olisi edelleen erittäin tärkeää saada myös kohdennettua vapaa-ajan lohenkalastusta koskeva kielto pääaltaalle ja että vähimmäistavoite olisi saada viimevuotista TAC-järjestelyä vastaava ratkaisu. SVK ”äänesti tyhjää” tämän lohikannan osalta.
- Pohjanlahden silakan osalta pidettiin yleisesti huolestuttavana sitä, että kookkaampien silakoiden kasvu on heikentynyt huomattavasti. Mm. tästä johtuen pidettiin tärkeänä, että Suomen kannassa on koko ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluväli alarajasta pistearvoon saakka siten, että TAC olisi vähintään 80 047 tonnia ja enintään 102 719 tonnia. SAKL totesi, että tieteellisen neuvo muuttuu jälleen voimakkaasti, mikä on yritysten toiminnan kannalta ongelmallista.
- Käydyn keskustelun pohjalta (erityisesti WWF:n ja YM:n näkemykset) Pääaltaan ja Suomenlahden silakan osalta Suomen kantaa muutettiin siten, että pistearvon sijaan kannassa on ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluväli alarajasta pistearvoon saakka siten, että TAC olisi vähintään 70 130 tonnia ja enintään 95 643 tonnia. Tätä pidettiin perusteltuna, sillä kalakanta on heikentynyt huolestuttavasti viime vuosina ja myös jatkossa on tarpeen seurata sen kehitystä erityisen tarkasti.
- Lisäksi jaostokäsittelyssä lisättiin läntisen turskakantaa koskevaan Suomen kantaan, että kohdennettu kalastus ja kalastuskuolevuus on syytä pitää mahdollisimman alhaisella tasolla. Perusteena on se, että turskakanta on edelleen heikko, eikä sen orastavaa elpymistä ole syytä vaarantaa.

Yhteenveto

Valtioneuvoston kannan mukaan Suomen tavoitteena on vahvistaa kaikki Itämeren TACit kestävän enimmäistuoton (MSY) periaatteen ja Itämeren monivuotisen suunnitelman mukaisesti uusimpaan tieteelliseen neuvoon perustuen.